

Handläggare
Christina Berglind
Telefon: 08-50828792

Till
Miljö och hälsoskyddsnämnden
2024-10-01, p. 12

Motion av Jonas Naddebo (C) om en satsning på renare vatten och en stadsövergripande vattenamiral

Remiss från Kommunstyrelsen, dnr KS 2023/823

Förvaltningens förslag till beslut

1. Godkänna miljöförvaltningens yttrande som svar på remissen

Bakgrund

Jonas Naddebo (C) har skrivit en motion till kommunfullmäktige om en satsning på renare vatten och stadsövergripande vattenamiral.

I motionen föreslås kommunfullmäktige att besluta:

- att ge kommunstyrelsen i uppdrag att inrätta en stadsövergripande vattenamiral med samlat ansvar för allt som berör stadens vatten, i synnerhet frågor som rör badvattenkvalitén
- att ge kommunstyrelsen och övriga berörda nämnder och bolagsstyrelser i uppdrag att bygga ut stadens dagvattenledningar och utveckla Henriksdal till ett av världens mest effektiva och avancerade reningsverk
- att ge kommunstyrelsen och övriga berörda nämnder och bolagsstyrelser i uppdrag att säkerställa att de prioriterade skyfallsåtgärderna genomförs, samt att skapa incitament för fastighetsägare att genomföra skyfallsåtgärder
- att ge kommunstyrelsen och övriga berörda nämnder och bolagsstyrelser i uppdrag att förbättra informationen till allmänheten om badvattenkvaliteten
- att ge kommunstyrelsen och övriga berörda nämnder och bolagsstyrelser i uppdrag att se till att miljö kvalitetsnormerna för god ekologisk och kemisk vattenstatus uppnås senast 2027

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har fått möjlighet att lämna synpunkter på remissen senast den 29 oktober 2024.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Miljöförvaltningen instämmer i att staden behöver satsa på arbetet med att hantera höga flöden samt på arbetet med att förbättra vattenkvaliteten för att nå miljökvalitetsnormerna för vatten och för att vattnet ska vara badbart för stadens invånare. Klimatförändringarna innebär att skyfallsliknande regn blir vanligare och där kortvariga och häftigare flöden utmanar stadens avloppssystem. Branchorganisationen Svenskt vatten konstaterar i rapporten *Investeringsbehov och framtida kostnader för kommunalt vatten och avlopp* (maj 2023) att det finns ett stort investeringsbehov framförallt när det gäller förbättring av ledningsnätet.

Stora delar av stadens avloppsnät byggdes före sextioalet och utgörs av ett så kallat kombinerat nät, dvs att dag- och spillvatten går i samma ledning. För att undvika skador på fastigheter, hushåll och verksamheter vid höga flöden bräddar vattnet ut i vattendrag och sjöar istället för att tränga upp i fastigheterna. Utsläpp av avloppsvatten via bräddningar kan påverka vattenkvaliteten generellt och badvattenkvaliteten på närliggande bad. Idag byggs i huvudsak separata nät för avloppsvatten respektive dagvatten (duplicerat system). Att bygga om kombinerade system till duplicerade system är dock komplicerat och kostsamt samt kräver stora ingrepp i gatunätet.

Stockholm Vatten och Avfall bygger för närvarande en 14 kilometer lång tunnel under Stockholm för att leda avloppsvattnet från Bromma reningsverk till Sicklaanläggningen under Hammarbybacken. När tunneln är klar (beräknas till 2026) kan avloppsvattnet från Bromma och Västerort renas med ny membranteknik i Henriksdals reningsverk och bli ännu renare innan det släpps ut i Östersjön samtidigt som flertalet bräddavlopp byggs bort för att skydda Mälaren.

Staden har ett omfattande och strukturerat arbete med att förbättra vattenkvaliteten i syfte att nå miljökvalitetsnormerna för vatten. Vägledande för arbetet är de lokala åtgärdsprogrammen som miljöförvaltningen har tagit fram i samverkan med berörda förvaltningar och bolag samt stadens dagvattenstrategi.

Åtgärdsarbetet behöver intensifieras och ske kontinuerligt över lång tid för att normerna ska kunna nås. En bidragande faktor till att staden inte når normerna är att det ofta tar tid innan genomförda åtgärder får genomslag i form av förbättrad vattenkvalitet. Arbetet med fysiska åtgärder är komplext inte minst då åtgärderna ofta är utrymmeskrävande och kostsamma. Samordning med åtgärder för att minska sårbarheten för skyfall är viktigt då åtgärderna för att åstadkomma förbättrad vattenkvalitet ofta behöver vidtas på samma platser som åtgärder för skyfallshantering och klimatanpassning.

Kommunstyrelsens budgetuppdrag från 2023 att *i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafiknämnden, Stockholm Vatten och Avfall AB samt övriga berörda nämnder och bolagsstyrelser utreda en styrnings- och finansieringsmodell för att öka takten i framtagandet och genomförandet av stadens lokala åtgärdsprogram* har utgjort en bra genomlysning av problematiken. Slutsatserna från utredningen är viktiga utgå ifrån i utvecklingen av det fortsatta arbetet med att nå god vattenstatus. Kommunstyrelsens har även ett budgetuppdrag 2024 att *i samarbete med miljö- och hälsoskyddsnämnden, servicenämnden, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna och Stockholm Vatten och Avfall AB utreda och lämna förslag på hur klimatanpassningsarbetet ska genomföras.*

Grunden för att kunna förbättra vattenkvaliteten i Stockholm är lagd i form av tydliga mål, handlingsplaner, åtgärdsprogram och strategier. Det krävs dock samverkan, uthållighet och betydande insatser från de genomförandeansvariga förvaltningarna och bolagen för att nå målen och det kommer att tid innan åtgärdernas effekt kan mätas.

Miljöförvaltningen anser att en översyn av arbetsformerna och styrningen i syfte att skapa ett mer uthålligt och samordnat vattenarbete, både vad gäller hantering av stora flöden och vattenkvalitet, skulle kunna vara en framgångsfaktor.

Anna Hadenius
Förvaltningschef
Miljöförvaltningen

Maria Svanholm
Avdelningschef
Miljöförvaltningen

Bilagor

- Motion från Jonas Naddebo (C)